

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
Кафедра лексикології та стилістики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Майя НІКОЛАЄВА
“ 01 ” 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕКСТ ЯК МОВЛЕННЄВИЙ, КОМУНІКАТИВНИЙ
ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська

Освітньо-професійна програма “Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська”

Робоча програма навчальної дисципліни “Текст як мовленнєвий, комунікативний та культурологічний феномен”. Одеса: ОНУ, 2023. 13с.

Розробник:

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри лексикології та стилістики англійської мови Колегаєва І.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ (Ірина КОЛЕГАЄВА)

Погоджено із гарантом ОПП “Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська” _____ (Наталя БІГУНОВА)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету РГФ

Протокол № 1 від “29” серпня 2023р.

Голова НМК _____ (Олена ГРИГОРОВИЧ)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської мови

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 1/1	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	вибіркова	
		Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		Форма підсумкового контролю: залік	

3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – ознайомити здобувачів освіти із комунікативними та культурологічними особливостями тексту як одиниці найвищого мовного рівня.

Завдання – дослідити структурну та змістовну побудову тексту; проаналізувати хронотоп, типи оповіді та композиційно-мовленнєві форми. Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральної: здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів

філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

б) загальних (ЗК):

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами (англійською та німецькою/французькою/іспанською)

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК11.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науково дослідницьку діяльність на належному рівні.

в) спеціальних (СК):

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови.

СК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів англійською мовою, державною та іноземними мовами. СК 11.

Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації англійською та українською мовами.

4

Програмні результати навчання:

ПР 10. Знати норми літературної англійської мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні положення лінгвістики тексту Тема 1.

Що таке текст? Художній VS не-художній текст. Полікодовий текст.

Семантичні приращення у цілому тексті. Завершеність тексту. **Тема 2.**

Змістовні універсалиї тексту: антропос, хронос, топос. **Тема 3.**

Антропоцентризм художнього тексту. Антропоцентри: авторський, читацький, персональний.

Тема 4. Персональний антропоцентр: персонаж як феномен реальності та як текстова категорія.

Тема 5. Персональний антропоцентр. Антропоморфність персонажу, психологізм. Персонаж фокалізатор / нарратор / наррататор. **Тема 6.**

Членування тексту: об'ємно-прагматичне членування тексту. **Тема 7.** Текст як

єдність типів оповіді.

Тема 8. Простір як текстова категорія. Час як текстова категорія. **Тема 9.** Текст як єдність композиційно-мовленнєвих форм. **Тема 10.** Референтний простір тексту: первинна VS вторинна комунікація.

Тема 11. Текст як член парадигми: термінологічної, комунікативної, культурної.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Основні положення лінгвістики тексту										
Тема 1. Що таке текст? Художній VS не-художній текст. Полікодовий текст.	6	2			4	7	2			6

5

Тема 2. Змістовні універсалії тексту: антропос, хронос, топос.	8	2	2		4	7				6
Тема 3. Антропоцентризм художнього тексту.	8	2	2		4	7	2			6
Тема 4. Персональний антропоцентр: персонаж як феномен реальності та як текстова категорія.	6	2	2		4	8		2		6

Тема 5. Персональний антропоцентр. Антропоморфність персонажу, психологізм.	7				5	8	2			6
Тема 6. Членування тексту: об'ємно-прагматичне членування тексту.	7	2			5	7				6
Тема 7. Текст як єдність типів оповіді.	9	2	2		5	6				6
Тема 8. Простір як текстова категорія. Час як текстова категорія.	9	2	2		5	6				6
Тема 9. Текст як єдність композиційно-мовленнєвих форм.	9	2	2		5	6				6
Тема 10. Референтний простір тексту:	9	2	2		5	8				8

6

первинна VS вторинна комунікація.										
Тема 11. Текст як член парадигми: термінологічної, комунікативної, культурної.	6	2			4	8				8
Підсумкове	6		2		4	12		2		10

заняття										
Усього	90	20	16		54	90	6	4		80

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	Тема 2. Змістовні універсалії тексту: антропос, хронос, топос.	2	
2	Тема 3. Антропоцентризм художнього тексту. Антропоцентри: авторський, читацький, персональний	2	
3	Тема 4. Персональний антропоцентр: персонаж як феномен реальності та як текстова категорія. Тема 5. Персональний антропоцентр. Антропоморфність персонажу, психологізм. Персонаж фокалізатор / нарратор / наррататор.	2	2
4	Тема 7. Текст як єдність типів оповіді.	2	
5	Тема 8. Простір як текстова категорія. Час як текстова категорія.	2	
6	Тема 9. Текст як єдність композиційно-мовленнєвих форм	2	
7	Тема 10. Референтний простір тексту: первинна VS вторинна комунікація.	2	
8	Підсумкове заняття	2	2
Всього		16	4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

Очна форма

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Тема 1. Що таке текст? Художній VS не-художній текст. Полікодовий текст. Семантичні приращення у цілому тексті. Завершеність тексту. / Підготовка реферату за темою “Креолізований текст”.	4
2	Тема 2. Змістовні універсалії тексту: антропос, хронос, топос. / Підготовка до практичного заняття / Усна доповідь	4
3	Тема 3. Антропоцентризм художнього тексту. Антропоцентри: авторський, читацький, персонажний. / Підготовка до практичного заняття / Усна доповідь	4
4	Тема 4. Персонажний антропоцентр: персонаж як феномен реальності та як текстова категорія. / Підготовка до практичного заняття / Усна доповідь	4
5	Тема 5. Персонажний антропоцентр. Антропоморфність персонажу, психологізм. Персонаж фокалізатор / нарратор / наррататор. / Підготовка до практичного заняття / Усна доповідь	5
6	Тема 6. Членування тексту: об’ємно-прагматичне членування тексту. / Підготовка конспекту	5
7	Тема 7. Текст як єдність типів оповіді. / Підготовка до практичного заняття / Усна доповідь	5
8	Тема 8. Простір як текстова категорія. Час як текстова категорія. / Підготовка до практичного заняття / Написання реферату за темою “Хронотоп”	5
9	Тема 9. Текст як єдність композиційно-мовленнєвих форм. / Підготовка до практичного заняття / Усна доповідь	5
10	Тема 10. Референтний простір тексту: первинна vs вторинна комунікація. / Підготовка до практичного заняття / Усна доповідь	5
11	Тема 11. Текст як член парадигми: термінологічної, комунікативної, культурної. / Підготовка конспекту	4
12	Підготовка до підсумкового заняття. Індивідуальне завдання: Скласти список власних прикладів текстових категорій у художніх творах.	4
Разом		54

Заочна форма

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Тема 1. Що таке текст? Художній VS не-художній текст. Полікодовий текст. Семантичні прирощення у цілому тексті. Завершеність тексту. / Підготовка реферату за темою “Креолізований текст”.	6
2	Тема 2. Змістовні універсалії тексту: антропос, хронос, топос. / Написання конспекту	6
3	Тема 3. Антропоцентризм художнього тексту. Антропоцентри: авторський, читацький, персонажний. / Написання конспекту	6
4	Тема 4. Персонажний антропоцентр: персонаж як феномен реальності та як текстова категорія. / Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь	6
5	Тема 5. Персонажний антропоцентр. Антропоморфність персонажу, психологізм. Персонаж фокалізатор / нарратор / наррататор. / Підготовка до практичного заняття. Усна доповідь	6
6	Тема 6. Членування тексту: об’ємно-прагматичне членування тексту. / Написання конспекту	6
7	Тема 7. Текст як єдність типів оповіді. / Написання конспекту	6
8	Тема 8. Простір як текстова категорія. Час як текстова категорія. / Написання реферату за темою “Хронотоп”	6
9	Тема 9. Текст як єдність композиційно-мовленнєвих форм. / Написання конспекту	6
10	Тема 10. Референтний простір тексту: первинна vs вторинна комунікація. / Написання конспекту	8
11	Тема 11. Текст як член парадигми: термінологічної, комунікативної, культурної. / Написання конспекту	8
12	Підготовка до підсумкового заняття. Індивідуальне завдання: Скласти список власних прикладів текстових категорій у художніх творах.	10
Разом		80

9. Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація

результатів власних досліджень.

Практичні: підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування на початку лекції за матеріалом попередньої лекції, оцінювання усних відповідей під час практичних занять, усних та письмових доповідей, конспектів, рефератів, індивідуальних завдань.

У ході поточного контролю здобувач може отримати максимальну оцінку 5 балів за кожен тему (55 балів загалом). Самостійна письмова робота здобувача (власні приклади типів оповіді і композиційно-мовленнєвих форм у художніх текстах) оцінюється 45 балами.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти правильно, повно, системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому цінні творчі ідеї.
85–89	B	зараховано	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C		Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	зараховано	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.

60–69	Е		Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	не зарахован о з можливістю повторного	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка

10

		складання	розглядається.
0–34	F	не зарахован о з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

11. Питання для поточного контролю

1. Художній vs не-художній текст.
2. Змістовні універсалії тексту.
3. Антропос
4. Хронос
5. Топос.
6. Членування тексту: об'ємно-прагматичне членування тексту.
7. Полікодовий текст
8. Персонаж як феномен реальності та як текстова категорія
9. Персонаж фокалізатор / нарратор / наррататор
10. Текст як єдність типів оповіді
11. Авторська оповідь: типи
12. Особливості передорученої оповіді
13. Особливості персонажного мовлення
14. Особливості зображеного внутрішнього мовлення
15. Особливості невласне-прямого мовлення
16. Простір як текстова категорія.
17. Час як текстова категорія
18. Типи просторових маркерів у художньому тексті
19. Типи маркерів часу у художньому тексті
20. Текст як єдність композиційно-мовленневих форм
21. КРФ розповідь
22. КРФ опис
23. КРФ міркування
24. Референтний простір тексту: первинна vs вторинна комунікація
- 25.

Текст як член парадигми: термінологічної, комунікативної, культурної

26. Характерологічна художня деталь

27. Імплікаційна художня деталь

28. Описова художня деталь

29. Уточнююча художня деталь

30. Основні елементи композиції художнього тексту

11

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль												Сума балів
Змістовий модуль №1												
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Самостійна письмова робота	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	45	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C	задовільно	
70-74	D		
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Текст як мовленнєвий, комунікативний та культурологічний феномен». Одеса. 2023. 13с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту: підручник. Львів. ЛНУ імені Івана Франка. 2016. 316 с.
2. Лінгвістика тексту. Хрестоматія. Упорядники А.Загнітко, Г.Монастирецька. Донецьк. ДонНУ. 2009. 164 с.
3. Кравець Л. Лінгвістика тексту. *Енциклопедія сучасної України* [електронний ресурс]: НАН України. НТШ. К. Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. 2016. Режим доступу <http://esu.com.ua/article55503>

Додаткова

1. Абрамович С., Чикарькова М. Мовленнєва комунікація. К. Вид. дім Дм.Бураго. 2013. 460 с.

12

2. Мороховский А. Интерпретация текста: теория. Мороховский А. *Избранные труды*. Киев. Изд. Центр КНЛУ. 2011. С.375-457.
3. Маріна О. Семіотика парадоксальності у когнітивно-комунікативному висвітленні. Херсон. «Айлант». 2015. 436 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://www.communicationstudies.com/communication-lectures-and-communication-courses>
2. <http://kolegaeva.onu.edu.ua/staty>
3. <https://www.equinoxpub.com/home/text-linguistics-meaning-m-k-halliday-jonathan-j-webster/>
4. https://esu.com.ua/search_articles.php?id=55503
5. <https://bit.ly/3qbGd3Q>

